

УДК 339.9(44)

Ю.Ю. ХВАТОВ, кандидат економічних наук, доцент Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ЕКОНОМІКА ФРАНЦІЇ: ЕТАПИ І АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ

У статті розглянуто основні етапи повоєнного економічного розвитку Франції, розроблено їх періодизацію, виявлено основні характерні риси і наслідки кожного з етапів. Аналізуються особливості галузевої структури економіки Франції. Виявлено спеціалізацію основних секторів її економіки. Оцінюються сильні і слабкі сторони французької фінансово-кредитної та податкової систем. Досліджено структуру зовнішньоекономічної та інноваційної систем Франції, визначено основні тенденції їх розвитку в майбутньому.

Ключові слова: економіка Франції, фінансово-кредитна і податкова системи Франції, інноваційна система Франції, зовнішньоекономічні зв'язки Франції.

Постановка проблеми. Економіка Франції, як і Німеччини, є ключовою економікою Європейського Союзу. Економічне і політичне значення Франції зросло після позитивних результатів референдуму про вихід Великобританії з ЄС, так званого Brexit. Тому розуміння процесів, які відбуваються в економіці цієї країни, є важливими не тільки для пізнання тенденцій розвитку Європи, а й усього світу.

Метою цієї статті є аналіз етапів розвитку і сучасного стану економіки Франції.

Особливості та етапи економічного розвитку. Економіка Франції (офіційна назва країни – Французька Республіка) займає 5-те місце у світі за обсягом номінального ВВП та 9-те місце за ВВП, розрахованим за паритетом купівельної спроможності (ПКС). Середньорічні темпи приросту ВВП Франції у період 1998–2007 рр. повністю збігалися з темпами приросту ВВП в країнах Євросоюзу – 2,4%. А в період 2008–2015 рр. економіка Франції зростала швидше економік країн Євросоюзу [1].

За розрахунками МВФ, ВВП Франції у 2016 р. склав \$2,465 трлн, що відпо-

відає 2,3% світового ВВП (ВВП на душу населення \$38,173 тис., за ПКС – \$41,868 тис.) [2]. Станом на жовтень 2016 р. економіка Франції займала 2-ге місце в ЄС за ВВП і становила близько однієї п'ятої частини ВВП країн зони євро. Рівень інфляції у період 1998–2007 рр. був 1,7%, а останні три роки утримується в межах 0,1–0,6% при базовій обліковій ставці ЄЦБ на рівні 0%.

Хронологічно основні етапи розвитку економіки Франції після Другої світової війни пов'язані з економічною політикою урядів і президентів Франції та впливом зовнішніх факторів (табл. 1).

Галузева структура економіки. В наш час послуги є основним сектором економіки країни, на який припадає понад 78% ВВП. В обробній промисловості Франція є одним зі світових лідерів у сфері автомобільної, аерокосмічної, харчової промисловості, а також у виробництві косметики, предметів розкоші та залізничного транспорту (табл. 2). Крім того, Франція має висококваліфіковану робочу силу і максимальне число випускників вищих навчальних закладів на тисячу робітників у Європі.

Таблиця 1

Етапи економічного розвитку Франції

Період	Президент	Характеристика	Основні наслідки
Четверта республіка (1945–1959 рр.).	Венсан Оріоль, Рене Коті	Націоналізовані вугільна, газова, автомобільна й авіаційна промисловість, 5 найбільших банків, частина страхових компаній	Розпад колоніальної імперії, темп приросту ВВП – 3,8%, зменшення вивозу капіталу за кордон
Етап екстенсивного зростання і технічної модернізації (1959–1974 рр.).	Шарль де Голль, Жорж Помпиду	Політика «дирижизму»: індикативне планування на основі планів, розроблених Commissariat général du plan, заснування ЄЕС, масштабна індустріалізація країни, а також розвиток транспорту і ядерної енергетики	Девальвація франка на 12%, темп приросту ВВП – 4,8%, досягнення мінімального рівня безробіття – 1,8%
Етап уповільнення темпів економічного зростання (1974–1995 рр.)	Валері Жискар д'Естен, Франсуа Миттеран	«Політика жорсткої економії», переорієнтація експорту від традиційних партнерів (країн третього світу) в напрямі розвинених країн, масовий вивіз капіталу, полегшення імміграції	Темп приросту ВВП – 2,5%, ослаблення позицій Франції у світовій економіці з 6,6 до 5,7% світового ВВП, безробіття перевищило 10%
Жорстка ліберальна економічна політика (1995–2012 рр.)	Жак Ширак, Ніколя Саркозі	Приватизація, зниження ролі держави в економіці, заохочення приватних вкладень в НДДКР, зниження ролі профспілок у регулюванні ринку праці, введення євро	Число державних підприємств скоротилося в 1,8 раза, а їх частка в кількості найманих працівників з 10,5 до 5,2%, темп приросту ВВП – 1,8%
Соціалізація економіки (2012 р. – по наш час)	Франсуа Олланд	Підвищення податкової ставки на великі доходи, зниження частки атомної електроенергії з 75 до 50%, будівництво соціального житла, лібералізація ринку праці, стримування зростання заробітної плати	Темп приросту ВВП – 1,5%, низька інфляція – 0,7%, безробіття – 9,9%, державний борг – 90% ВВП

Таблиця 2

Структура економіки Франції у 2015 р.*

Галузь економіки	ВВП за секторами (%)	Робоча сила за секторами (%)
Сільське господарство, лісове господарство та рибальство	1,74	2,78
Промисловість і будівництво	19,49	17,39
Послуги	78,77	79,83

* Побудовано автором на підставі даних, наведених у [3].

Франція є найбільшою сільськогосподарською державою в Європейському Союзі. На неї припадає 16,3% сільськогосподарських земель. Обсяг сільськогосподарського виробництва склав у 2015 р. 75 млрд євро, що становило 18,3% сукупного виробництва країн ЄС [4].

Сільськогосподарські землі поділяються на орні землі (64,1%), полонини

(32,4%) та сади і виноградники (3,5%) [4]. Орні землі у Франції розташовані по обидва боки 45-ї паралелі північної кулі і знаходяться під впливом м'якого клімату, що дозволяє виробляти велике різноманіття продукції. Завдяки своєму клімату, ґрунтам і заморським територіям, Франція є єдиною європейською країною, здатною виробляти майже всі сільськогосподарські товари.

Франція спеціалізується на виробництві пшениці, цукрового буряку, картоплі, яловичини, молочних продуктів. А у 2013 р. Франція вийшла на перше місце у світі з вирощування винограду і виробництва вина, обійшовши свого вічного суперника Італію [5]. Тваринництво складає 45% у структурі сільськогосподарського виробництва.

В енергетичному секторі Франції переважає ядерна енергетика (78,4% від загального обсягу виробництва в 2014 р.). Крім цього, хоча Франція і посідає дев'яте місце у світі за виробництвом електроенергії, проте є найбільшим у світі її експортером, на якого припадає 20% світового експорту [6].

Операції з нерухомістю, торгівля, освіта та охорона здоров'я займають провідні місця у сфері послуг. Особливу роль в структурі економіки Франції відіграє туризм. Францію щорічно відвідує біля 85 млн іноземних туристів, що робить її найпопулярнішим туристичним напрямом у світі. Прямий внесок туризму у ВВП оцінювався в 2015 р. у 80,4 млрд євро або 3,7% ВВП і 4,2% зайнятих. Загальний же внесок (враховуючи придбання нових літаків, будівництво нових готелів, роботу служб безпеки, ІТ-послуги і т. д.) складає 199,3 млрд євро (9,1% ВВП) з прогнозованим зростанням до 259,6 млрд євро (10,0% ВВП) у 2026 р. [7].

У структурі виробленого у 2015 р. ВВП переважають такі галузі економіки (табл. 3).

Фінансово-кредитна і податкова системи. Фінанси Франції – це велика, складна й інтегрована, як вертикально, так і глобально, система. У ній домінують п'ять банківських груп, які акумулюють 47,6% активів усіх банків Франції [8]. Чотири з них – BNP Paribas, Groupe Crédit Agricole, Groupe BPCE, Société Générale – віднесені Радою з фінансової стабільності до глобальних системно значущих банків [9].

На думку експертів МВФ, «французькі банки показали значну стійкість в умовах світової фінансової кризи, але стикаються з проблемами» [10]. Французька банківська система часто характеризується як система «універсальних банків». Цей термін стосується надання фінансових по-

слуг банками різним клієнтам – від домашніх господарств, до малих та великих компаній. У той час як фінансові ринки забезпечують більшу частку фінансування для великих компаній, банки відіграють важливу роль у фінансуванні домашніх господарств, малих і середніх підприємств.

Французькі банки мають ряд унікальних особливостей, у тому числі і досвід в проектному фінансуванні. Наприклад, згідно з IJGlobal, три французькі банки Crédit Agricole, BNP Paribas і Société Générale входять до складу десяти провідних банків у фінансуванні проектів по усьому світу [11]. Франція – це єдина європейська країна з більшістю (60%) депозитів і кредитів під керуванням кооперативних банків, тобто тих, які належать їх клієнтам. Французька фінансово-кредитна система інтегрована в міжнародну: великі компанії і банки зазвичай мають доступ до міжнародних ринків.

Сумарні активи фінансово-кредитної системи Франції складають понад 12 трлн євро, що більш ніж в шість разів перевищує її ВВП [11]. Франція має один з найбільших страхових ринків у світі; другий у Європі після Люксембургу ринок фондів взаємних інвестицій (mutual fund industry) і добре розвинені ринки цінних паперів та фінансову інфраструктуру. Французькі банки є одними з найбільших контрагентів на міжнародних ринках похідних фінансових інструментів (табл. 4).

За останні десять років кількість банків скоротилася на 13%, а їх частка в сукупних фінансових активах фінансово-кредитної системи Франції збільшилася з 50 до 56%, при цьому частка іноземних банків у сукупних банківських активах збільшилася з 15 до 18%.

Державний бюджет Франції протягом останніх сорока років є дефіцитним. У 2015 р. він склав 83 млрд євро, що відповідає 3,6% ВВП. Він становив у середньому – 2,2% ВВП з 1959 по 2015 рр., досягнувши рекордного високого рівня +1,5% ВВП у 1959 р. і рекордно низького рівня – 7,2% у 2009 р. [11].

Податки та збори у Франції становлять близько 90% доходної частини

Таблиця 3

Структура ВВП Франції, 2015 р.*

Галузь економіки	Обсяг виробництва, млрд євро
Сільське господарство, лісове господарство та рибальство	33,9
Оптова та роздрібна торгівля	199,5
Готелі і заклади харчування	55,0
Інформація та зв'язок	96,8
Фінансова діяльність та страхування	87,4
Операції з нерухомістю	248,8
Професійні, наукові та технічні послуги	145,0
Адміністративні, охоронні послуги	105,4
Державне управління, оборона, обов'язкове соцзабезпечення	158,4
Освіта	105,5
Охорона здоров'я	184,2
Промислове виробництво	219,0
Будівництво	106,2
Електро-, газо- і водопостачання	53,0
Транспорт	90,9

* Побудовано автором на підставі даних, наведених у [3].

Таблиця 4

Структура фінансово-кредитної системи Франції *

Фінансово-кредитні організації	Кількість	Частка в активах (%)	Концентрація **
Банки	284	55,9	8
Кредитні спілки	96	15,6	–
Фінансові компанії	279	7,1	–
Спеціалізовані і муніципальні фінансові інститути	21	0,2	–
Фірми на ринку цінних паперів	97	2,9	2
Страхові компанії	346	18,3	20

* Побудовано автором на підставі даних, наведених у [10].

** Концентрація: число установ із 75% від загального обсягу активів.

бюджету, а податкова система Франції є дворівневою і передбачає сплату податків у загальнодержавний і місцевий бюджети, а також внески до фондів соціального призначення (понад 40% загальної суми обов'язкових платежів). У 2014 р. Франція займала друге місце в ЄС, після Данії, за величиною податкового навантаження порівняно з ВВП – 45,9%, і це співвідношен-

ня зростає в річному численні з 2009 р. більш швидкими темпами, ніж в середньому по ЄС [8].

Франція – це батьківщина податку на додану вартість (Моріс Лоре, міністр економіки, фінансів і промисловості Франції презентував цей податок у 1954 р.), і, мабуть, тому податки на споживання у загальній сумі державних доходів, на відміну від багатьох західноєв-

ропейських країн, перевищують частку прямих податків. Усі закони, які стосуються введення нових або відміни старих податків, а також порядок їх адміністрування, щорічно затверджуються парламентом при прийнятті державного бюджету. Парламент відповідає за прийняття законів (які можуть бути запропоновані урядом або самим парламентом). Проте закон повинен бути підписаний президентом перш ніж він зможе набрати чинності. Головне управління державних фінансів (Direction Générale des Finances Publiques) несе відповідальність за адміністрування і збір податків.

Податок на додану вартість (TVA, *taxe sur la valeur ajoutée*) становить 20%. Існують дві понижені ставки: 10% для книг, проживання в готелях, місцевого громадського транспорту, харчування в ресторанах, а також для деяких фармацевтичних товарів; і 5,5% для більшості продовольчих товарів і товарів широкого вжитку. Пільгова ставка 2,1% застосовується тільки для ліків, що відпускаються за рецептом і які охоплюються програмами соціального захисту [13].

До загальнодержавних податків також відносять: податок на прибуток фізичних осіб, який обчислюється за прогресивною шкалою від 0 до 45%; стандартний податок на прибуток корпорацій, який дорівнює 33,1%, податок на дивіденди від 0 до 33% і на роялті 33,33%, а також акцизний збір на нафтопродукти.

Існує величезна кількість місцевих податків. До основних відносять: земельний податок на забудовані ділянки і земельний податок на незабудовані ділянки (оподатковується 50–80% кадастрової або орендної вартості нерухомості, земельних ділянок); професійний податок на самозайнятих (письменники, журналісти, художники, артисти та ін.); податок на житло, який застосовується до всіх будівель достатньою мірою умебльованих і сплачується з боку будь-якої особи (власника,

орендаря, мешканця). Місцеві органи самоврядування самостійно встановлюють місцеві податки, їх ставки та порядок стягнення.

До внесків у фонди соціального призначення відносять: чотири різних внески, основним з яких є загальний соціальний внесок (CSG). Встановлений законом про фінансування у 1991 р. загальний соціальний внесок (CSG) сплачується фізичними особами, які проживають у Франції, і отримують вигоду від обов'язкового медичного страхування. У середньому кожен француз сплачує приблизно 20% від своїх доходів у фонди соціальної безпеки.

З точки зору ведення бізнесу французька податкова система є складною, з високими граничними ставками і адміністративними витратами. Згідно зі звітом «Ведення бізнесу 2017» від Світового банку, Франція займає 63-тє місце в розділі «Сплата податків» із загальної податковою ставкою на прибуток 62,8%, при середній ставці по країнах-членах ОЕСР у розмірі 40,9% [14].

Національна інноваційна система. За даними щорічного огляду розвитку інноваційних систем Європейської комісії Франція займає 11-тє місце, трохи вище середнього показника по ЄС [15]. Загальні витрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР) у відношенні до ВВП французької економіки складають 2,3% від ВВП у 2014 р. (національно встановлена мета 3% у 2020 р.), показуючи стабільне але повільне зростання порівняно з рівнем 2008 р. (2,06%). Із 46,5 млрд євро витрат Франція займає друге місце в Європі, після Німеччини, і шосте місце серед країн світу за витратами на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Вона має велику наукову базу, добре оснащену науково-дослідну інфраструктуру світового класу. Проте наукові показники Франції середні з точки зору віддачі наукової роботи і виробничої бази. Витрати бізнесу на НДДКР збільшилися з докризовим періодом і складають 1,5%

від ВВП у 2014 р., порівняно з 1,3% у 2008 р. Державні інвестиції у НДДКР стабільні з 2009 р. і складають 0,8% від ВВП [8].

Рівень бізнес-витрат на НДДКР відносно низький у Франції порівняно з іншими розвинутими країнами. Це пов'язано з галузевою структурою економіки, де високотехнологічні виробничі сектори являють собою відносно скромну частку. З точки зору галузей промисловості витрати французького бізнесу в НДДКР переважають у виробництві транспортних засобів (15,0% від загального обсягу), літаків і космічних апаратів (10,6%) і фармацевтичної продукції (10,3%) [16].

В останні роки Франція істотно переглянула свою інноваційну систему: створено нові заклади і механізми фінансування; розроблено у 2004 р. політику кластерів конкурентоспроможності (*rôles de compétitivité*) і в 2010 р. програму «Інвестиції в майбутнє» (*Investissements d'Avenir*); забезпечено більшу автономію для університетів, посилюється використання податкового кредиту на дослідження (CIR) та інноваційного податкового кредиту.

Зовнішньоекономічні зв'язки.

У 2015 р. Франція посідала 5-те місце у світі за обсягом товарного експорту (\$573 млрд, 3,5% світового експорту) і 4-те – за обсягом імпорту (\$651 млрд, 3,9% світового імпорту) [17]. Франція експортує в основному літальні апарати (13% від загального обсягу експорту), продукти харчування (10%), хімічні речовини (9%), промислове і сільськогосподарське обладнання (8%), комп'ютери, електроніку (7%), вироби з металу (7%), фармацевтичні препарати (6%), транспортні засоби (6%), текстильні вироби, одяг (5%) і електроустаткування (4%). Дві третини збільшення французького товарного експорту в 2013–2015 рр. припадає на три товарні групи: «повітряні і космічні літальні апарати», «транспортні засоби» та «ювелірні вироби і біжутерія». Основні партнери по експорту: Німеччина

(13,9%), США (8,4%), Іспанія (6,3%), Великобританія та Італія (по 6,2% кожна).

До числа основних імпортних статей відносять: комп'ютери, електроніку (9% від загального обсягу імпорту), промислову та сільськогосподарську техніку (8%), продукти харчування, хімічні речовини, текстиль, одяг, літальні апарати, транспортні засоби, природні вуглеводи (по 7%). Основні партнери по імпорту: Німеччина (14,9%), США (8,9%), Китай (8,1%), Італія (6,4%) та Бельгія (6,2%) [17].

Зовнішньоторговельний баланс Франції протягом останнього десятиріччя є дефіцитним і склав у 2015 р. \$78,4 млрд. Найбільший дефіцит зовнішньої торгівлі Франція мала з Китаєм – \$31,3, Німеччиною – 17,3 млрд, та США – 10,1 млрд, а найбільший профіцит – з Великобританією – 13,8 млрд, Об'єднаними Арабськими Еміратами – 7,6 млрд і Гонконгом – \$ 4,5 млрд [17].

Протягом останніх років Франція стабільно входить до першої десятки країн за залученими прямими іноземними інвестиціями (ПІІ), середньомісячний обсяг яких становив 2,7 млрд євро в період 1993–2016 рр., досягнувши найвищого рівня у 20,9 млрд євро в червні 2008 р. і рекордно низького рівня у 8,8 млрд євро в жовтні 2008 р. На фінансовий сектор і сектор бізнес-послуг припадає 80% накопичених ПІІ. За обсягом закордонних ПІІ Франція входить до п'ятірки провідних країн світу з обсягом в \$1,5 трлн у 2015 р. [17] Дефіцит поточного рахунку платіжного балансу станом на вересень 2016 р. зріс до рекордних за останні два роки \$3,4 млрд, що складає майже 2% ВВП країни [12] (табл. 5).

За індексом глобальної конкурентоспроможності Франція посідає 21-ше місце у світі, причому за розвитком інфраструктури – 7-ме, інновацій – 17-те, за ефективністю товарних ринків – 31-ше, за розвитком фінансових ринків – 31-ше, а за ефективністю ринку праці лише 51-ше місце [18, с. 178].

Основні зовнішньоекономічні показники економіки Франції *

Показник	Значення
Дефіцит поточного рахунку платіжного балансу	– 2% ВВП
Дефіцит ЗТ балансу	– 0,8% ВВП
Консолідований зовнішній борг	174,3% ВВП
Державний борг	96,4% ВВП
Чистий приплив ПІІ	1,0 % ВВП
Чиста міжнародна інвестиційна позиція	– 19,6% ВВП
Офіційні резервні активи	\$153,9 млрд
Монетарне золото	2 436 т.

* Побудовано автором на підставі даних, наведених у [8; 12; 19].

Таким чином, Франція у своєму повенному економічному розвитку пройшла етапи як екстенсивного, так і інтенсивного зростання, переходячи від політики «дирижизму» і націоналізації до приватизації

і соціально орієнтованої ринкової економіки, сформувавши, в результаті, одну з найефективніших, конкурентних і привабливих моделей соціально-економічного розвитку в сучасній світовій економіці.

Список використаних джерел

1. World economic outlook. October 2016 [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2016/02/pdf/text.pdf> (Accessed 9 January 2017).
2. IMF Report for Selected Countries [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2016/01/weodata> (Accessed 9 January 2017).
3. OECD Statistics database [Electronic resource]. – Access mode: <https://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=60702> (Accessed 9 January 2017).
4. Eurostat [Electronic resource]. – Access mode: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/data/main-tables> (Accessed 9 January 2017).
5. Food and agriculture organization of the UNs statistics division [Electronic resource]. – Access mode: <http://faostat3.fao.org/download/Q/QD/E> (Accessed 9 January 2017).
6. Key world energy statistics. International Energy Agency [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.iea.org/publications/freepublications/publication/KeyWorld2016.pdf> (Accessed 9 January 2017).
7. The World Travel & Tourism Council: Travel & tourism economic impact 2016 [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.wttc.org/-media/files/reports/economic-impact-research/countries-2016/france2016.pdf> (Accessed 9 January 2017).
8. European Commission: Country Report France 2016 [Electronic resource]. – Access mode: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_france_en.pdf (Accessed 9 January 2017).
9. FSB: 2015 update of list of global systemically important banks (G-SIBs) [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.fsb.org/wp-content/uploads/2015-update-of-list-of-global-systemically-important-banks-G-SIBs.pdf> (Accessed 9 January 2017).
10. IMF: France: Financial System Stability Assessment [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12341.pdf> (Accessed 9 January 2017).
11. United Nations Environment Programme, 2015: France's Financial (Eco)system [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.actu-environnement.com/media/pdf/news-25728-etude-cas-france.pdf> (Accessed 9 January 2017).

12. Trading economics overview [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.tradingeconomics.com/france/government-budget> (Accessed 9 January 2017).
13. Taxation and investment in France 2016 [Electronic resource]. – Access mode: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-france-guide-2016.pdf> (Accessed 9 January 2017).
14. Doing Business 2017 [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.doingbusiness.org> (Accessed 9 January 2017).
15. European Innovation Scoreboard 2016 [Electronic resource]. – Access mode: http://www.knowledgetransferireland.com/About_KTI/Reports-Publications/European-Innovation-Scoreboard-2016.pdf (Accessed 9 January 2017).
16. Research and Innovation performance in Country Profile [Electronic resource]. – Access mode: <http://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/state-of-the-union/2014/countries/france.pdf> (Accessed 9 January 2017).
17. International Trade Centre (ITC) [Electronic resource]. – Access mode: http://www.trademap.org/Country_SelProduct.aspx (Accessed 9 January 2017).
18. The Global Competitiveness Report 2016–2017. World Economic Forum Geneva, 2016. – 400 p.
19. IMF: International Reserves and Foreign Currency Liquidity [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.imf.org/external/np/sta/ir/IRProcessWeb/data/fra/eng/curfra.htm#I> (Accessed 9 January 2017).

References

1. World economic outlook. October 2016. Available at: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2016/02/pdf/text.pdf> (Accessed 9 January 2017).
2. IMF Report for Selected Countries. Available at: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2016/01/weodata> (Accessed 9 January 2017).
3. OECD Statistics database. Available at: <https://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=60702> (Accessed 9 January 2017).
4. Eurostat. Available at: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/data/main-tables> (Accessed 9 January 2017).
5. Food and agriculture organization of the UNs statistics division. Available at: <http://faostat3.fao.org/download/Q/QD/E> (Accessed 9 January 2017).
6. Key world energy statistics. International Energy Agency. Available at: <http://www.iea.org/publications/freepublications/publication/KeyWorld2016.pdf> (Accessed 9 January 2017).
7. The World Travel & Tourism Council: Travel & tourism economic impact 2016. Available at: <https://www.wttc.org/-media/files/reports/economic-impact-research/countries-2016/france2016.pdf> (Accessed 9 January 2017).
8. European Commission: Country Report France 2016. Available at: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_france_en.pdf (Accessed 9 January 2017).
9. FSB: 2015 update of list of global systemically important banks (G-SIBs). Available at: <http://www.fsb.org/wp-content/uploads/2015-update-of-list-of-global-systemically-important-banks-G-SIBs.pdf> (Accessed 9 January 2017).
10. IMF: France: Financial System Stability Assessment. Available at: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2012/cr12341.pdf> (Accessed 9 January 2017).
11. United Nations Environment Programme, 2015: France's Financial (Eco)system. Available at: <http://www.actu-environnement.com/media/pdf/news-25728-etude-cas-france.pdf> (Accessed 9 January 2017).
12. Trading economics overview. Available at: <http://www.tradingeconomics.com/france/government-budget> (Accessed 9 January 2017).

13. Taxation and investment in France 2016. Available at: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-franceguide-2016.pdf> (Accessed 9 January 2017).

14. Doing Business 2017. Available at: <http://www.doingbusiness.org> (Accessed 9 January 2017).

15. European Innovation Scoreboard 2016. Available at: http://www.knowledgetransferireland.com/About_KTI/Reports-Publications/European-Innovation-Scoreboard-2016.pdf (Accessed 9 January 2017).

16. Research and Innovation performance in Country Profile. Available at: <http://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/state-of-the-union/2014/countries/france.pdf> (Accessed 9 January 2017).

17. International Trade Centre (ITC). Available at: http://www.trademap.org/Country_SelProduct.aspx (Accessed 9 January 2017).

18. The Global Competitiveness Report 2016-2017. World Economic Forum Geneva, 2016, 400 p.

19. IMF: International Reserves and Foreign Currency Liquidity. Available at: <http://www.imf.org/external/np/sta/ir/IRProcessWeb/data/fra/eng/curfra.htm#I> (Accessed 9 January 2017).

The article describes the main stages of the post-war economic development of France. The article developed their periodization, identified the main characteristics and effects of each of the stages. The analysis of the characteristics of the branch structure of the French economy was conducted. Revealed specialization major sectors of the economy. The strengths and weaknesses of the French financial-credit and tax systems are analyzed. The structure of foreign trade and innovation system of France were investigated.

Key words: *France economics, finance system in France, tax system in France, the French innovation system, foreign economic relations of France.*

Одержано 09.10.2016.